

УДК 792.73:784.011.26]:351.858(477)»20»(045)

DOI <https://doi.org/10.32782/facs-2024-5-10>

Тамара ТЕСЛЕР

кандидатка мистецтвознавства, старша викладачка кафедри естрадного та народного співу, Харківська державна академія культури, Бурсацький узвіз 4, м. Харків, Україна, 61000

ORCID: 0000-0003-2076-2136

Людмила КРАСОВСЬКА

доцент кафедри музично-драматичного театру, Харківська державна академія культури, Бурсацький узвіз 4, м. Харків, Україна, 61000

ORCID: 0000-0001-6146-4288

Бібліографічний опис статті: Теслер, Т., Красовська Л. (2024). Сучасна українська вокальна естрада як засіб культурної дипломатії. *Fine Art and Culture Studies*, 5, 78–85, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2024-5-10>

СУЧАСНА УКРАЇНЬСЬКА ВОКАЛЬНА ЕСТРАДА ЯК ЗАСІБ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Сучасна українська вокальна естрада є перманентним компонентом художньої панорами України поч. ХХ ст., позначеним статусом новітнього, стильового та виразового мобільного виразника національної системи цінностей та засобу її трансляції у світовому художньому просторі та формуванням нових обривів функціонування в статусі засобу сучасної культурної дипломатії. **Мета статті** – виявлення концептуальних, тематично-образних, стильових та виразових особливостей національної вокальної естради як засобу сучасної культурної дипломатії. **Методологічними основами** дослідження слугували компаративні настанови, які уможливили застосування інструментарію культурологічного, аксіологічного та виконавського підходів у єдності з методами стильового аналізу, дедукції та індукції тощо. **Наукова новизна статті** зумовлюється позиціонуванням сучасної естради у вимірах культурної дипломатії та виявленні пов'язаних із цим її концептуальних, стильових та виразових особливостей. **Висновки.** У творчості Руслани, Джамали, «Kalush Orchestra», Алуона та JerryNeil (у межах Євробачення та в колаборації із зарубіжними виконавцями тощо) культурно-дипломатичний потенціал сучасної національної вокальної естради слугує формуванню інноваційного, мобільного, етнічно виразного та багатогранного образу України, позначеного осягненням значущості національної та європейської ідентичності. На основі апробації значущих тем загальнолюдського буття сучасна українська естрада проєкціює у світовий простір нові грані іміджу національної культури, пов'язані з: актуалізацією найдавніших пластів національного інтонаційного тезаурусу в їх локусній унікальності; концептом історичної пам'яті та створенням на основі архетипу Дому музичного образу України в його етнічній багатовимірності та європейській маркованості; концептуальною репрезентацією образу України крізь призму загальнолюдських архетипів – Матері, Дому, Мови, Дитинства, утілених у синтезі автентики та сучасних стильових мейнстримів естради; апеляціями до архетипів Діви Марії, Матері, Жінки та Милосердя як маркерів сучасного образу України, етно-код якого органічно вписаний в європейський культурний та стильовий ландшафт.

Ключові слова: вокальна естрада, стиль, автентика, національна культура, національна ідентичність.

Tamara TESLER

PhD in Art Studies, Senior Lecture, Department of Pop and Folk Singing, Kharkiv State academy of Culture, 4 Bursatsky uzviz, Kharkiv, Ukraine, 61000

ORCID: 0000-000-2076-216

Ljudmila KRASOVSKA

Associate Professor at the Department of Musical Dramatic Theate, Kharkiv State academy of Culture, 4 Bursatsky uzviz, Kharkiv, Ukraine, 61000

ORCID: 0000-0001-6146-4288

To cite this article: Tesler T. Krasovska L. (2024). Contemporary Ukrainian vocal variety art as a means of cultural diplomacy. *Fine Art and Culture Studies*, 5, 78–85, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2024-5-10>

CONTEMPORARY UKRAINIAN VOCAL VARIETY ART AS A MEANS OF CULTURAL DIPLOMACY

The contemporary Ukrainian vocal variety art is a permanent component of the artistic panorama of Ukraine in the early XX century, marked by the status of the newest, style and expressive mobile exponent of the national system of values and a means of its transmission in the world artistic space and the formation of new horizons of functioning as a means of modern cultural diplomacy. The purpose of the article is to identify the conceptual, thematic, figurative, stylistic and expressive features of the national vocal variety art as a means of contemporary cultural diplomacy. The methodological bases of the study were comparative guidelines, that did possible to use the tools of cultural, axiological and performance approaches in unity with the methods of style analysis, deduction and induction, etc. The scientific novelty of the article is determined by the positioning of contemporary variety art in the dimensions of cultural diplomacy and the identification of its conceptual, stylistic and expressive features. Conclusions. In the work by Ruslana, Jamala, Kalush Orchestra AlyonaAlyona and Jerry Heil (within Eurovision and in the collaboration of the foreign artists, etc.) the cultural-diplomatic potential of the contemporary national variety art serves to form an innovative, mobile, ethnical expressive and multifaceted image of Ukraine, marked by the comprehension of the significance of national and European identity. Based on the testing of significant themes of universal human existence, contemporary Ukrainian variety art project new facets of the national culture image into the world space, including: actualization of the most ancient layers of the national intonation thesaurus in their locational uniqueness; the concept of historical memory and the creation of the musical image of Ukrainian in its ethnic multidimensionality and European labeling based on the archetype of the Home; conceptual representation of the image of Ukraine through the prism of universal archetypes – Mother, Home, Language, Childhood, embodied in the synthesis of authenticity and modern variety art style mainstream; appeals to the archetypes of the Virgin Mary, Mother, Woman and Mercy as markers of the modern image of Ukraine, whose ethnic code is organically inscribed in the European cultural and stylistic landscape.

Key words: vocal variety art, style, authenticity, national culture, national identity.

Актуальність проблеми. У сучасному культурному просторі України естрадному вокальному мистецтву належить особлива роль сфери відбиття традицій і новацій, національних та світових художніх спрямувань. Із сер. ХХ ст. його буття визначається вагомістю «філармонізації» пісенної традиції, її жанровим урізноманітненнями актуалізацією національного поетичного спадку, синтезуванням із джазом і народнопісенними традиціями, насиченням стильовими спрямуваннями світової вокальної естради (Рябуха, 2017: 14).

Межа ХХ–ХХІст. у царині вокальної естради водночас із посиленням взаємодії зі світовим ринком шоу-бізнесу (Чеботарь, 2020: 342) демонструє актуалізацію концептів історичної пам'яті, інтенсифікацію значущості національних ментальних настанов й архетипів, а також апробації плюралістичних варіантів індивідуалізованого синтезу маркерів народнопісенної традиції в її сольних та ансамблевих, гуртових інтерпретаціях. Концептуальні модифікації сучасної української вокальної естради переконливо закарбовують її функціональну трансформацію, за якої вона набуває статусу новітнього, жанрового, стильового та виразовомобільного виразника національної системи

цінностей та засобу її трансляції у світовому художньому просторі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій уможливує констатацію активного формування естрадознавчого дискурсу в сучасному національному гуманітарному знанні. Зростання уваги науковців до феномену сучасних стилістичних вимірів вокальної естради в різних дослідницьких модусах відбивають розвідки таких науковців, як Т. Самая, яка фіксує «накладання» елітарної та масової культур у культурній парадигмі ХХІ ст., прояви якого закарбовані «авангардними формами джазу, і синтетичними напрямками театральної естради в рок-музиці, і поп-напрямами – урбаністичним романсом, класичним кросовером тощо» (2020: 321), С. Манько, яка досліджує полістилістичні вектори буття естради у творчості сучасних виконавців (2017), В. Тормахова, яка зазначає значущість автентичних народнопісенних традицій і апробації WorldMusicу національному просторі естради (2007), Т. Рябуха, яка констатує сучасне синтезування в її естетичних параметрах естради, класичної, фольклорної та естрадно-джазової манер співу (2017: 11), І. Федорова та ін. До питань феноменології й онтології національного вокального естрад-

ного мистецтва звертаються такі науковці, як Н. Дрожжина, О. Іщенко, Г. Карась, І. Бобул, який виявляє такі тенденції його розвитку, як «театралізація, фестивалізація, академізація та персоналізація» (2018: 172), Т. Каблова та В. Тетеря, Д. Кочержук, М.Мозговий (2007), Н. Овсяннікова, М. Фісун, А. Фурдичко та ін.

Констатуємо формування в сучасному музикологічному дискурсі з питань специфіки вокальної естради формування нового дослідницького модусу, пов'язаного із її проєкцією у контекст національної ідентичності. Це виявляється зокрема у розвідках А. Бурлаки, яка визначає українську естрадну пісню як засіб трансляції культурної ідентичності (2023: 5), Ю. Карчової, яка визначає новації народнопісенного виконавства в національній сучасній естраді як доцентровий чинник «збереження національної художньої картини світу й іманентних основ ментальності» (2021: 110). Таке позиціонування національної естради та водночас акцентуація у сучасній музикології значущості євроінтеграційного вектору її сучасного буття (Дружинець, 2021) спонукають до висвітлення концептуальних і стильових параметрів української вокальної естради та її функціональної специфіки у контексті репрезентації нового, сучасного образу України у світовому просторі.

Зазначимо, що потенціал національної естради щодо світової промоції такого образу країни перебуває на периферії уваги науковців, попри увагу до питань культурної дипломатії у працях А. Татарнікової, Г. Луцишин та А. Гончарук, Н. Кащенко, яка визначає культурну дипломатію як «комплекс цілеспрямованих дій, спрямованих на обмін ідеями, інформацією, цінностями, традиціями, віруваннями та іншими аспектами культури з метою сприяння міжкультурному взаєморозумінню» (2023: 93), А. Рудневої, Ю. Мальованої та М. Арсенюк, які акцентують важливу роль культурної дипломатії «у формуванні та відтворенні національної ідентичності» (2024: 65).

Мета дослідження – виявлення концептуальних, тематично-образних, стильових та виразових особливостей національної вокальної естради як засобу сучасної культурної дипломатії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Значущість культурної дипломатії, яка у сучас-

ному полілозі культур постає як «могутній інструмент формування позитивного іміджу держави у світовому співтоваристві» (Руднева, Мальована, Арсенюк, 2024: 64), зумовлює актуалізацію соціальної функції національного мистецтва як репрезентанта системи цінностей нації. Статус такого репрезентанта в умовах сучасного плюралізму взаємопроникнення та взаємовпливів стильових векторів, індивідуалізованих інтерпретацій синтезу традицій та новацій набуває сучасна українська вокальна естрада. Чинниками такої концептуальної та функціональної переорієнтації видається можливим визначити її первинну жанрову, стильову, виразову мобільність, здатність до проєкції в різні тематично-образні площини та водночас до дихотомічної єдності суб'єктивного та колективного начал.

Проте зазначимо, що українська естрада первинно маркована і вкоріненість у національний інтонаційний тезаурус, атрибутивними зв'язками з фольклорними витоками пісенності (Бурлака, 2023: 80, 82; Мозговий, 2007: 6, 12; Рябуха, 2017: 7), актуалізація яких на поч. ХХІ ст. стала імпульсом до формування культурно-дипломатичних вимірів її функціонування. Вагомим чинником інтенсифікації таких вимірів видається можливим зазначити також персоналізуючи маркованість естради, зокрема і національної. У зв'язку із цим науковці акцентують, що персоналізація загалом є властивістю вокально-естрадного виконавства (Бобул, 2018: 171) та «осередком естрадної аксіології гри є вокальний мелодичний вислів –образний самовияв артиста, що набуває індивідуально-стильового характеру завдяки особистісним рисам виконавця» (там само). Персоналізуючі виміри культурно-дипломатичної місії української естради резонують із піднесенням значущості громадянського начала у творчих орієнтирах митців. О. Уманець зазначає, що «особливої вагомості громадянська позиція митця як інфлюенсера, здатного впливати на громадську думку, визначати спрямування духовних пошуків особистості та суспільства, набуває а сучасних умов, позначених потужними процесами консолідації нації, інтенсифікації національної ідентичності» (Уманець, 2023: 132).

Наочно виявлена на концептуальному рівні та виразнена в стильових і виразових

конструктах творчих світів, громадянська, моральна, естетична позиція сучасних українських естрадних виконавців стає потужним засобом привернення уваги світової спільноти до новітнього образу України і значущим компонентом культурної дипломатії. Однією з площин його діяльнісного втілення є Євробачення, яке з 1956 р., попри певні сучасні нюанси концепції, має місією консолідацію європейської спільноти на мистецькому, пісенному ґрунті. Зазначимо, що протягом 2003–2024 р. Євробачення стало майданчиком репрезентації жанрової, стильової та виразового різноманіття національної вокальної естради, що відбила участь О. Пономарьова, Руслани, А. Данилка, Тіни Кароль, Alyosha, Мікі Ньютон, Злати Огневич, Марії Яремчук, Джамали, Гайтани, Melovin, AlyonaAlyona & JerryHeil та гуртів «Грінджоли», «O. Torvald», «GO-A», «KalushOrchestra», «Tvorchi». Амплітуда досягнень, безумовно, є значною, як і амплітуда концептуальних, естетичних, тематично-образних, стильових та виразових параметрів творчості виконавців, проте найбільший суспільний резонанс та увагу світу привернули насамперед національно виражені репрезентації національної естради.

Ю. Карчова зазначає, що «ментальна й архетипові маркованість рис народнопісенної виконавської парадигми є основою її сучасного осмислення як однієї зі стилетворних і концептотворних основ творчої позиції виконавця, амплітуда коливань якої мі національними та мультикультуральними спрямуваннями визначає унікальність постаті сучасного митця (2023: 65). У творчості Руслани (Руслани Лижичко) увагу світової спільноти в межах Євробачення привернула насамперед масштабність такої амплітуди творчих спрямувань. Один її полюс визначався своєрідним ренесансом автентичного начала в його стихійній, нестримній, архаїчній щирості та надемоційності. Його безпосередніми виразовими утіленнями на переможному виступі співачки на світовому пісенному форумі стали апеляції до найдавніших пластів національного інтонаційного тезаурусу в їх локусній унікальності. Сугестивно-магічна повторюваність ритмомем у «Диких танцях» акцентувала дихотомічну індивідуально-колективну природу фольклорних витоків та створило простір емоційного поза-національного єднання аудиторії.

Водночас у «Диких танцях» Руслани увиразнилася перформативність як одна з провідних рис сучасного вокального естрадного мистецтва. Перформативність у синтезі з автентикою як «посиланням» на найдавніші пласти художньої пам'яті, на наш погляд, стали цементуючою ланкою компонентів новаційного спрямування – «драйв-етно-рок», стильовими маркерами якого стали надвисокий динамічний тонус, емансипація ритму в ієрархії засобів виразності, експресивна пластика, підкреслена регіональна специфіка. Як результат, мистецький меседж Руслани створив нові параметри багатовимірного художнього іміджу України, позначеного винятково інтенсивним переформатуванням меж перцептуально усталеного лірико-пісенного образу.

Мікстова аура «Диких танців» резонувала з мультикультуральними інтенціями сучасності, а інтенсифіковані автентичні витоки та певним чином «фовістична» експресія формували уявлення про національну культуру як винятково мобільну, самобутню та активну в проявах власної ідентичності та локусній різнобарвності. Визначаючи провідні вектори розвитку української естради поч. ХХ ст. А. Бурлака, акцентує вагомість «звернення до національних традицій, зокрема до автентичної пісенної культури в пошуку нової української ідентичності» (2023: 95). Культурний імпульс, що його було створено Русланою, став саме таким нестримним і тому притяжним своєю природою, неприхованою щирістю потягом до утвердження нової ідентичності на основі декларації вічної значущості та життєвості найдавніших ментальних пластів, фундаментальних витоків буття національної спільноти, інтегрованої у сучасний світовий простір.

Актуалізація концепту історичної пам'яті стала концептуальною основою репрезентації світовій спільноті мультикультурного образу України в пісні «194» Джамали (Сусани Джамаладінової). З одного боку, це зумовлювалося поєднанням різних культурних площин на мовному рівні – кримсько-татарської, що створювали виразну етнічну основу художнього образу, та англійської, яка слугувала його проєкції у світовий культурний простір. Із цією амплітудою «етнічне – світове» резонувала й інтонаційна та темброва дихотомічність пісні «1944», у якій органічно поєдналися маркери

інтонаційно-тембрового тезарусукаримсько-татарського народу – алюзії макаму, тембр етнічних духових інструментів, мелізматичні імпровізації та «універсальні», закріплені на рівні перцепції інтонами естрадного мистецтва та ритмонемі перкусії.

З іншого боку, культурна багатовимірність художнього образу пісні співвідносилася з полістилістичними принципами виконавської манери співачки, яка синтезує академічний, народний та естрадний вокал. Творі орієнтири співачки урізнобарвлює застосування «стилістики джазу, соулу, з широким діапазоном мелізматички, госпела, блюзу та «Worldmusic» (Манько, 2017: 237), а також риселектронної та поп-музики, численних технічних, виразових прийомів, які маркують провідні стильові спрямування естрадного вокалу. У пісні «1944» це виявляється в органічному концептуально обґрунтованому зверненні до белтингу, суб-тону, *vibrato* *dirty*-тонів (що співвідноситься з інтонаційною несталістю української народнопісенної традиції та водночас із унікальною системою інтонування музики Сходу).

С. Садовенко зазначає, що «цінним феноменом української культури є збереження автотонного культурного коду та наявність перспектив для етнофутуристичного розвитку, що передбачає поєднання сучасного культурного дискурсу, модерністської та постмодерністської культурної мови (2019: 250). Пісня «1944» стала новаційним для світової спільноти наративом щодо історичного шляху України, насиченого болючими втратами таких автотонних культурних кодів, просякненого актуалізацією архетипу Дому внаслідок етноциду, меседжем, який актуалізував історичну пам'ять та закладав основи бачення спільного світового майбутнього, позначені осягненням принципової неможливості розвитку людства в умовах депортаційних трагедій спільнот. Акцентуємо, що такий футуристичний, соціальний меседж водночас формував і нове бачення концептуальних меж українського мистецтва естради, яка такої, що здатна до апробації значущих тем загальнолюдського буття.

Її новаційні виміри, пов'язані із проекцією автентики в провідні стильові спрямування естради, репрезентував у межах Євробачення гурт «KalushOrchestra» з піснею «Stefania». Вербальними опорами пісні стали лексеми

«мати», «поле», «колискова», «рідне слово», що резонують із архетипами Матері, Дому, Мови, Дитинства. На стильовому та інтонаційно-тембровому рівні ці позачасові у своїй значущості концепти постали одночасно у двох площинах. Автентично визначена царина їх відтворення пов'язана з інтонами колискової, як одного з найдавніших жанрів фольклорної спадщини в її загальнолюдській значущості, а також із локусно характерним тембром тилинкита іманентними рисами національної народнопісенної традиції – відкритим звукоутворенням, посиленням вигуків у «звукову далечінь» тощо.

На концептуальному рівні це забезпечило актуалізацію значущих архетипів як регулятив-конструктив картини світу за умов сучасної ревізії аксіологічних настанов. Репрезентація архетипів крізь призму автентичного виміру образу України стала основою перехрестя загальнолюдського та національного духовного досвіду, на якому «традиційні, фольклорні форми художньої діяльності дають можливість людям різних національностей повернутися до своїх джерел, усвідомити осмислити свою етнічну приналежність, долучитися до традицій минулого через відродження регулятивних і контролюючих функцій культури, якими вона володіла в період позитивної стабільності» (Садовенко, 2019: 256).

М. Дружинець наголошує, що «євроінтеграційний вектор сучасного українського естрадного музичного мистецтва виявляється <...> у поєднанні національно маркованих елементів української музичної культури з надбанням європейської та світової популярної музики» (2021: 180–190). Із таким синтезом у «Stefania» пов'язана інша концептуальна та стильова площина репрезентації світові образу України крізь призму загальнолюдських архетипів. Вона знайшла виявлення в насичених алюзіями та метафорами типових рецитаціях *Rythmical American Poetry*, які мають витокими поза-національну субкультуру хіп-хопу (проте позначену маркерами афро-американської культури). Виразність синтезу поза-національного стильового спрямування та його національно маркованої версії, вагомість якої у художньому просторі України виявляється в започаткуванні фестивалю-премії Rap.ua Awards, слугує активній промоції концептуальної та стильової бага-

товимірності національної музичної естради як компонента сучасного образу України.

У синтезі стилів та кризь призму усталених архетипів Діви Марії, Матері, Жінки та Милосердя постає образ України в пісні «Teresa&Maria» Alyonaalyona (Альона Савраненко) та JerryHeil (Яна Шемаєва). Зазначимо, що синтез загальнолюдського та національного вимірів художньої рефлексії у творчості співачок був певним чином започаткований у 2022 р. в альбомі «DaiBoh», у записі якого взяли участь європейські виконавці – Ela (Німеччина), Gedz (Польща), GingerMane (Латвія) та MonikaLiu (Литва). Просякнення альбому та «Teresa&Maria» маркерами етнокоду слугує органічному вписуванню сучасного українського мистецтва в його естрадній репрезентації у світовий культурний ландшафт. Виявленням етно-коду української естради стає в «Teresa&Maria» опора на народно-пісенні традиції – відкрите звукоутворення, своєрідні алюзії введення додаткових приголосних унаслідок акцентуації ритмом, які поєднуються з такими маркерами естрадного вокалу як белтинг, vibrato, реп-стилістикою та водночас алюзіями академічного вокалу.

Значущим у репрезентації образу України у культурно-дипломатичних вимірах на виразовому рівні є візуальна компонента сучасної музичної естради. Синтетичність і перформативність естрадного мистецтва повною мірою знаходить вираження у візуальному синтезі знаків світової та національної культури: у пісні «1944» це виявляється у системі кольорів, які резонують із державною символікою кольорів, та у візуальному ефекті проростання дерева – символу Древа життя, вкоріненого

в загальнолюдську духовну пам'ять; у пісні «Stefania» – у наявно вираженому контрасті-співставленні національно маркового одягу виконавців та субкультурно орієнтованого візуального образу backdance.

Висновки. У різноманітті інтерпретацій сучасна національна естрада в межах культурної дипломатії стає важливим чинником формування інноваційного, багатогранного, етнічно виразного та різноманітного, мобільного та динамічного образу України, позначеного осягненням атрибутивної значущості національної та європейської ідентичності. У творчості Руслани, Джамали, «KalushOrchestra», Alyona та JerryHeil (у межах Євробачення та колаборацій із зарубіжними виконавцями тощо) культурно-дипломатичний потенціал сучасної національної музичної естради виявляється в апробації значущих тем загальнолюдського буття. На концептуальному, стильовому та виразовому рівнях це конкретизується в: актуалізації найдавніших пластів національного інтонаційного тезаурусу в їх локусній унікальності; втіленні концепту історичної пам'яті та створенні на основі архетипу Дому мультикультурного музичного образу України в його етнічній багатовимірності та європейській маркованості; концептуальній репрезентації образу України кризь призму загальнолюдських архетипів – Матері, Дому, Мови, Дитинства в синтезі автентичної виразності та стильових мейнстримів сучасного естрадного мистецтва; в апеляціях до архетипів Діви Марії, Матері, Жінки та Милосердя як маркерів сучасного образу України, етно-код якого органічно вписаний в європейський культурний та стильовий ландшафт.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бобул І. В. Жанрові форми та стильові конотації вокально-естрадного виконавства в музичній культурі України кінця ХХ – початку ХХІ століття: дис. канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2018. 219 с.
2. Бурлака А. В. Українська естрадна пісня в сучасній масовій художній культурі: дис. д-ра філософії: 034. Київ: Київський національний університет культури і мистецтв, 2023. 194 с.
3. Дружинець М. І. Естрадне музичне мистецтво України кінця ХХ – початку ХХІст. як фактор євроінтеграції української культури: дис. ...канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2021. 226 с.
4. Карчова Ю. І. Народнопісенне виконавство у творчості Мар'яни Садовської. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2023. Вип. 61. Т. 2. С. 64–69.
5. Карчова Ю. І. Народнопісенне мистецтво у творчій діяльності гуртів «Go-A» та «Курбаси»: градації модифікації фольклору. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2021. Вип. 42, Т. 1. С. 109–115.

6. Кашенко Н. Шляхи впровадження традицій культурної дипломатії на сучасному етапі розвитку держави. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Екологія. Публічне управління та адміністрування»*, 2023. Вип. 3. С. 92–97.
7. Манько С. Полістилістичність естрадного вокального мистецтва на початку ХХІ століття (на прикладі українських сучасних артистів). *Культура України*, 2017. Вип. 57. С. 232–240.
8. Мозговий М. П. Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні: автореф. дис. ...канд. мистецтвознавства: 17.00.01. Київ: Київський національний університет культури і мистецтв, 2007. 19 с.
9. Руднева А. О., Мальована Ю. Г., Арсенюк М. С. Культурна дипломатія як інструмент формування іміджу України. *Регіональні студії*, 2024, № 37. С. 63–67.
10. Рябуха Т. М. Витоки та інтонаційні складові української пісенної естради: автореф. дис. ...канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Харків: Харківський національний університет мистецтв ім. І. П. Котляревського, 2017. 18 с.
11. Садовенко С. Хронотопіаксіосфери української художньої культури: Монографія. Київ: НАКККиМ, 2019. 356 с.
12. Самая Т. В. Естрадознавство – наука про естрадне мистецтво. *АРТ-платформа*, 2020. Вип. 1. С. 317–335.
13. Тормахова В. М. Українська естрадна музика і фольклор: автореф. дис.канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ. Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського, 2007. 17 с.
14. Уманець О. В. Право на свободу творчості: етичний та правовий виміри. *Актуальні проблеми соціального розвитку в суспільстві змін: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (27-29 квітня 2023 р., м. Харків)*. Харків: Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», 2023. С. 132–134.
15. Чеботарь М. Ю. Вокальна естрада України в культурному просторі ХХІ ст. *АРТ-платформа*, 2020. Вип. 1. С. 336–350.

REFERENCES:

1. Bobul, I. V. (2018). Zhanrovi formy tasty lovi konotatsii vokalno-estradnoho vykonavstva v muzychnii kulturi Ukrainy kintsia XX – pochatku XXI stolittia [Genre forms and style connotations of vocal-pop performance in the musical culture of Ukraine at the end of the XX – beginning of the XXI century] (Candidate`s thesis). Kyiv: National Academy of Ukraine of Culture and Arts Management Staff [in Ukrainian].
2. Burlaka, A. V. (2023). Ukrainska estradna pisnia v suchasni masovii khudozhnii kulturi [Ukrainian pop song in the modern mass artistic culture] (Candidate`s thesis). Kyiv: Kyiv National University of Culture and Arts [in Ukrainian].
3. Druzhynets, V. I. (2021). Estradne muzychne mystetstvo Ukrainy kintsia XX – pochatku XXI st. yak faktor yevrointehratsii ukrainskoi kultury [Ukrainian pop music art of the late XX – early XXI century as a factor of European integration of Ukrainian culture] (Candidate`s thesis). Kyiv: National Academy of Ukraine of Culture and Arts Management Staff [in Ukrainian].
4. Karchova, Yu. (2023). Narodnypisenne vykonavstvo u tvorchosti Mariany Sadovskoi [Folk-songperformance in the work by Mariana Sadovska]. *Current issues of the humanities*, 61, vol. 2, 64–69 [in Ukrainian].
5. Karchova, Yu. (2021). Narodnypisenne mystetstvo u tvorchii idiiialnosti hurtiv «GO-A» ta «Kurbasy»: hradatsii modyfikatsii folkloru [Folk-song art in the creativity of the groups «GO-A» and «Kurbasy»: grading folklore modification]. *Current issues of the humanities*, 42, vol. 1, 109–115 [in Ukrainian].
6. Kashchenko, N. (2023). Shkyakhy vprovadzhennia tradytsii kulturnoi dyplomatii na suchasnomu etapi rozvytkuderzhavy [Ways of implementing the tradition cultural diplomacy at the current stage of state development]. *Scientific Bulletin of Vinnitsia Academy of Continuing Education. Series «Ecology. Public Administration»*, 3, 92–97 [in Ukrainian].
7. Manko, S. (2017). Polistylistychnist estradnoho vokalnoho mystetstva na pochatku XXI stolittia (naprykladi ukrainsky khsuchasnykh artistiv) [Vocal pop art polystylism of the early 21th century (the case of modern Ukrainian singers)]. *Culture of Ukraine*, 57, 232–240 [in Ukrainian].
8. Mozhovyy, M. P. (2007). Stanovlennia i tendentsiyi rozvytku ukrainskoi estradnoi pisni [Formation and tendencies of development of the Ukrainian pop song] (Extended abstract of candidate`s thesis). Kyiv: Kyiv National University of Culture and Arts [in Ukrainian].
9. Rudneva, A., Malyovana Yu., Arsenyuk M., (2024). Kulturnadyplomatiia yak instrument formuvannia imidzhu Ukrainy [Cultural diplomacy as a tool for forming the image of Ukraine]. *Regional studies*, 37, 63–67 [in Ukrainian].
10. Ryabuha, T. M. (2017). Vytoky ta intonatsii niskladovi ukrainskoi pisennoi estrady [Origins and intonation parts of Ukrainian song variety art] (Extended abstract of candidate`s thesis). Kharkiv: Kharkiv I. P. Kotlyarevsky National University of Arts [in Ukrainian].
11. Sadovenko, S. (2019). Khronotopyarsiosfer yukranskoi khudozhnoi kultury: Monohrafiia [Chronotopes of the Axiosphere of Ukrainian Artistic culture: a monograph]. Kyiv: NAKKКиМ [in Ukrainian].

12. Samaya, T. V. (2020). Estradoznavstvo – nauka pro estradne mystetstvo [Variety studies – the science of variety art]. *Art-platFORM*, 1, 317–335[in Ukrainian].
13. Tormakhova, V. M. (2007). Ukrainska estradna muzyka i folklor [Ukrainian pop music and folklore] (Extended abstract of candidate's thesis). Kyiv: Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music [in Ukrainian].
14. Umanets, O. V. (2023). Pravo na svobodu tvorchsti: etychnyi ta pravovyivymiry [The right to freedom of creativity]. Aktualni problemy sotsialnoho rozvytku v suspilstvizmin: materialy I Mizhnarodnoinukovo-praktychnoikonferentsii (27–29 kvitnia 2023 r., m. Kharkiv). (pp. 132–134). Kharkiv:Natsionalny i tekhnichnyi universytet «Kharkivskiyi politekhnichnyi institut» [in Ukrainian].
15. Chebotar, M. Yu. (2020). Vokalna estrada Ukrainy v kulturnimu prostori XXI st. [Variety vocal art of Ukrainian in the cultural space of XXI century]. *Art-platFORM*, 1, 336–350 [in Ukrainian].